

Oscar Wilde
HIŠA GRANATNIH JABOLK
in
SEBIČNI VELIKAN

prevedla Nina Dekleva

ilustracije Lidija Osterc

Beletrina*

Hiša granatnih jabolk

Mladi kralj

Posvečam Margaret lady Brooke

Na predvečer svojega kronanja je mladi kralj sam sedel v svoji lepi sobani. Vsi dvorjani so se z globokim poklonom do tal, kot je bilo takrat na dvoru v navadi, že poslovili in se umaknili v veliko dvorano palače, da bi od učitelja olike prejeli še poslednji nauk. Nekateri izmed njih se namreč še vedno niso vedli dovolj gosposko in ni treba posebej poudarjati, da je to za dvorjana hud prekršek.

Mladeniču – pri šestnajstih letih je bil res še mladenič – ni bilo žal, da so odšli. Z globokim vzdihom olajšanja se je zleknil na mehke blazine z vezeninami okrašenega blazinjaka in ležal z odsotnim pogledom in odprtimi usti kakor rjav srnjaček ali kakor mlada gozdna žival, ki so jo lovci ujeli v zanko.

In prav res so ga našli lovci. Nanj so naleteli po naključju, ko je bosonog s piščaljo v roki sledil čredi revnega kozjega pastirja, ki ga je vzgojil in za katerega je verjel, da je njegov oče. Bil pa je sin edine hčere starega kralja, ki se je skrivoma poročila s človekom mnogo nižjega stanu, po pripovedi nekaterih s tujcem, ki je s čarobnim igranjem na lutnjo omrežil srce mlade kraljične; drugi so govorili o umetniku iz Riminija, ki mu je kraljična izkazovala veliko, mogoče celo preveliko čast in ki je nenadoma izginil iz mesta in pustil svoje delo v katedrali nedokončano. Ko je bil otrok star komaj en teden, so ga ukradli, medtem ko je mati spala, in ga dali v rejo navadnemu kmetu in njegovi ženi, ki nista imela lastnih otrok in sta živela v odročnem delu gozda več kot en dan ježe iz mesta. Po mnenju dvornega zdravnika sta gorje ali kuga, glede

na namigovanja drugih pa močen italijanski strup, primešan v kupo kuhanega vina, v uri, po tistem, ko se je zbudila, pokončala svetlopolto dekle, ki ga je rodilo. Telo kraljične so spustili v odprti grob, ki so ga skopali na opuščenem cerkvenem pokopališču pred mestnim obzidjem, točno takrat, ko je vdan sel, ki je v sedlu prenašal otročička, sestopil z utrujenega konja in potrkal na robata vrata pastirjeve kočice. V grob, kjer je, kot so govorili, že ležalo truplo neverjetno lepega mladega eksotičnega moža, ki je imel z vrvjo zvezane roke za hrbtom in prsi prebodene s številnimi rdečimi ranami.

Takšna je vsaj bila zgodba, ki so si jo ljudje prišepetavali. Vsekakor pa je stari kralj na svoji smrtni postelji, morda zaradi obžalovanja strašnega greha ali zgolj zato, ker ni želel, da bi njegova rodovina izgubila kraljestvo, poslal po mladeniča in ga pred kraljevim svetom priznal za svojega naslednika.

Mladenič je od prvega trenutka, ko ga je kralj priznal, kazal znake nenavadne strasti do lepote, ki bo, kot ji je usoda naklonila, tako močno vplivala na njegovo življenje. Tisti, ki so ga povedli do soban, ki so mu jih namenili, so pogosto pripovedovali o vzkliku zadovoljstva, ki mu je ušel iz ust, ko je zagledal prefinjena oblačila in dragocene dragulje, ki so jih pripravili zanj, in o siloviti radosti, s katero je odvrigel grobo usnjeno oblačilo in raskavo ovčjo suknjo. Včasih je seveda pogrešal svobodno življenje v gozdu in je bil vedno pripravljen godrnjati zaradi dolgočasnih dvornih dolžnosti, ki so mu jemale toliko časa, ampak prekrasna palača – imenovana *Joyeuse** – v kateri je zdaj gospodaril, se mu je zdela kot nov svet,

---

* V slovenskem jeziku bi se ji reklo Palača radosti. (Vse opombe so prevajalkine.)

ustvarjen za njegovo veselje. Takoj ko je lahko pobegnil s kraljevega posveta ali iz sprejemne sobane, je stekel po glavnem stopnišču, okrašenem z bronastimi levi in stopnicami iz svetlega porfirja, ter pohajal od sobe do sobe, od hodnika do hodnika kot nekdo, ki v lepotah išče tolažbo za bolečine, nekakšno zdravilo za svojo bolezen.

Na teh odkrivanjih, kot jim je sam pravil, in res so se mu zdela kot popotovanja po čudežni deželi, so ga včasih spremljali vitki, svetlolasi dvorni paži s plapolajočimi plaščki in pisanimi frfotajočimi trakovi. Običajno pa je bil sam, saj je nagonsko, skoraj preroško čutil, da skrivaj še najbolj doumeš skrivnosti umetnosti in da ima lepota, kot tudi modrost, rada samotnega oboževalca.

V tistem času je o njem krožilo mnogo zanimivih zgodb. Govorilo se je, da ga je čokat župan, ki ga je v imenu meščanov prišel nagovoriti s pompoznim govorom, videl klečati in občudovati veličastno sliko, ki so jo ravno pripeljali iz Benetk in ki je očitno naznanjala čaščenje nekih novih bogov. Ob drugi priložnosti, ko so ga že več ur pogrešali, so ga po izčrpnem iskanju odkrili v sobici v enem izmed severnih stolpov palače, kako je zamaknjeno strmel v grški dragulj z vklesano podobo Adonisa. Pripovedovali so tudi, da so ga videli, kako je pritiskal svoje tople ustnice na marmornato čelo antičnega kipa, ki so ga odkrili v strugi reke, čez katero so gradili kamnit most, in na katerem je bilo vklesano ime Hadrijanovega bitinijskega sužnja. Nekoč je vso noč prebedel, ko je opazoval, kako mesečina obliva srebrno Endimionovo podobo.

Navduševali so ga redki in dragoceni predmeti in v želji, da bi jih dobil, je po svetu razposlal mnogo trgovcev. Nekatere, da bi od robotih ribičev severnih morij kupili jantar, nekatere v Egipt, da bi poiskali tisti nenavadni zeleni turkiz, ki si ga lahko našel le

v kraljevih grobnicah in o katerem se je govorilo, da ima čarobne moči, nekatere v Perzijo po svilene preproge in poslikano lončeno in nekatere v Indijo, da bi kupili tančice in obarvano slonovino, mesečeve kamne in žadaste zapestnice, sandalovino in moder lošč in rute iz fine volne.

Najbolj pa ga je obsedala oprava, ki naj bi jo nosil na svojem kranju, obleka iz zlate tkanine, krona, okrašena z rubini, in žezlo s krožno nanizanimi biseri. Točno o tem je razmišljal to noč, ko je ležal na razkošnem blazinjaku in opazoval borovo poleno, ki je dogorevalo v kaminu. Že pred nekaj meseci so mu predložili skice izpod rok najbolj slovečih umetnikov tistega časa in izdal je ukaz, da morajo obrtniki garati noč in dan, da bo vse dokončano. Poslal je ljudi, naj preiščejo ves svet in najdejo dragulje, ki bodo vredni njihovega dela. Zamišljal si je, kako v sijajni kraljevski opravi ves uglajen stoji pred velikim oltarjem v katedrali, in na deških ustnicah mu je zaigral nasmešek, ki je prižgal iskrico v njegovih kot gozd temačnih očeh.

Čez nekaj časa je vstal z blazinjaka, se naslonil na izrezljano polico nad kaminom in se ozrl po medlo osvetljeni sobi. Na stenah so visele dragocene tapiserije, ki so prikazovale zmagoslavje lepote. V kotu je stala velika omara z vdelanimi ahati in lapisi lazuli, nasproti okna je stal pozlačen predalnik z lakiranimi stranicami izjemne izdelave, okrašen z zlatimi mozaiki, na katerem so stali elegantni kelihi iz beneškega stekla in kupa iz temnega lisastega oniksa. Na svilenem posteljnem pregrinjalu so bili izvezeni blede makovi cvetovi, kot bi se usuli iz utrujenih rok spalca, in visoki slonokoščeni stebri so podpirali žameteni baldahin, iz katerega so šopi nojevih peres kot bela pena segali proti svetlemu srebrnemu štukaturnemu stropu. Nad njegovo glavo je smehljajoči se Narcis

iz zelenega brona držal zloščeno ogledalo. Na mizi je stala plitva posoda iz ametista.

Zunaj je lahko videl ogromno kupolo katedrale, ki je lebdela kot mehurček in metala senco na hiše pod seboj, in videl je utrujene stražarje, ki so korakali gor in dol po zamegljeni terasi ob reki. V daljnem sadovnjaku je prepeval slavček. Skozi odprto okno je prinašalo blag vonj jasmina. Pogladi si je rjave kodre s čela, prijel lutnjo in s prsti zdrsnil čez strune. Njegove težke veke so se priprle in obšla ga je nenavadna lenobnost. Nikoli prej ni tako strastno ali s takim neverjetnim navdušenjem občutil čarobnosti in skrivnostnosti lepote.

Ko je v zvoniku odbilo polnoč, je zacingljal z zvončkom, njegovi paži so vstopili, ga slovesno slekli, mu z rožno vodo oblili roke in po njegovi blazini posuli cvetje. Nekaj trenutkov zatem, ko so zapustili sobo, je zaspal.

Ko je spal, je sanjal, in to so bile njegove sanje.

Zdelo se mu je, da stoji na dolgem, nizkem podstrešju med rožljanjem in klopotanjem mnogih statev. Skozi rešetke na oknu je sevala medla svetloba in mu kazala izčrpane postave tkalcev, ki so se sklanjali nad okvirji. Bledi, bolehní otroci so čepeli na velikan-skih prečnih nosilcih. Ko so čolnički brzeli skozi nitke, so dvigovali težke grebene in jih spuščali, ko so se čolnički ustavili, da so votek stisnili k že stkanemu blagu. Njihovi obrazi so bili upadli zaradi lakote in tenke roke so se jim tresle in trepetale. Nekaj izčrpanih žensk je sedelo za mizo in šivalo. Prostor je napolnjeval strašanski smrad. Zrak je bil neprijeten in zatohel, z vlažnih sten pa se je cedilo in kapljalo.

Mladi kralj je stopil k enemu od tkalcev, ob njem obstal in ga opazoval.

Tkalec ga je jezno pogledal in povrtal: »Zakaj me opazuješ? Si vohun, ki ga je poslal naš gospodar?«

»Kdo je vaš gospodar?« je vprašal mladi kralj.

»Naš gospodar!« je grenko kriknil tkalec. »Mož je, kot sem jaz. Razlikujeva se po tem, da on nosi elegantne obleke, jaz pa cape, in da sem jaz šibak od lakote, on pa trpi od presitosti.«

»Živiš v svobodni deželi,« je izjavil mladi kralj, »in nisi nikogaršnji suženj.«

Tkalec je odvrnil: »V vojni močni zaslužnijo šibke, v miru pa bogati zaslužnijo reveže. Delati moramo za preživetje, plačujejo pa nas tako borno, da nas bo pobralo. Ves dan garamo, oni pa v svojih skrinjah kopičijo zlato. Naši otroci hitro opešajo in obrazi tistih, ki jih imamo radi, postanejo trdi in zlobni. Mi trgamo grozdje, da drugi pijejo vino. Mi sejemo žito, pa so naše shrambe prazne. Vklenjeni smo v verige, čeprav jih nihče ne vidi, in smo sužnji, čeprav pravijo, da smo svobodni.«

»Je z vsemi tako?« je vprašal mladi kralj.

»Z vsemi je tako,« je odgovoril tkalec. »Tako z mladimi kot s stariimi, z ženskami kot z moškimi, z otroki in s tistimi, ki jih bremenijo leta. Trgovci nas odirajo, mi pa moramo izpolnjevati njihove zahteve. Duhovnik prijaha mimo in zmoli rožni venec, a nihče se ne zmeni za nas. Po naših senčnih ulicah se s svojimi lačnimi očmi plazi Revščina, sledi pa ji Greh z nizkotnim obrazom. Zjutraj nas zbudi Beda, ponoči ob nas bedi Sramota. A kaj je to tebi mar? Ti nisi eden izmed nas. Tvoj obraz je preveč srečen.« Z mrkim pogledom se je obrnil stran in potisnil čolniček skozi niti, in mladi kralj je opazil, da tke z zlato nitjo.

Obšla ga je strašna groza in vprašal je tkalca: »Kakšno oblačilo tkete?«

»To je obleka za kronanje mladega kralja,« je odgovoril tkalec. »A kaj se to tebe tiče?«

Mladi kralj je glasno zakričal in se zbudil. In glej! Bil je v svoji sobani in skozi okno je videl polno luno medene barve, ki je lebdele na mračnem nebu.

Spet je zaspal in sanjal, in to so bile njegove sanje.

Zdelo se mu je, da leži na palubi gromozanske galeje, na kateri je veslalo sto sužnjev. Ob njem je na preprogi sedel poveljnik galeje. Bil je črn kot ebenovina in njegov turban je bil iz škrlatne svile. Debele ušesne mečice so mu raztegovali težki srebrni uhani in v rokah je držal slonokoščeno tehtnico.

Sužnji so bili goli, le okrog ledij so bili ogrnjeni v razcapano cunjico in vsak izmed njih je bil z verigo priklenjen na soseda. Nanje je sijalo žgoče sonce, po prehodih pa so gor in dol tekali črnici in jih bičali z usnjenimi biči. Sužnji so iztegovali vitke roke in s težkimi vesli rezali vodo, z lopatic pa je škropil slan pršič.

Končno so prispeli do majhnega zaliva in začeli preiskovati morskotno dno. S kopnega je pihal lahen vetrič in prekril palubo in veliko trikotno jadro z drobnim rdečim prahom. Prijahali so trije Arabci na divjih oslih in zalučali sulice vanje. Poveljnik galeje je vzel v roke pisan lok in enemu prestrelil vrat. Padel je v valove in njegova pajdaša sta oddirjala. Ženska, zavita v rumeno tančico, jima je na kameli počasi sledila in se sem in tja ozrla nazaj k mrtvecu.

Takoj ko so vrgli sidro in spustili jadro, so se črnici odpravili v podpalubje in na krov privlekli dolgo lestev iz vrvi, obteženo s svincem. Poveljnik galeje jo je vrgel čez bok ladje in konca pritrdil

na železna droga. Nato so črnci zgrabili najmlajšega sužnja, zlomili njegove okove, mu z voskom zamašili nosnice in ušesa in mu okrog pasu privezali težek kamen. Izmučen se je spustil po lestvi in izginil v morju. Kjer se je potopil, so se iz vode dvignili mehurčki. Nekaj sužnjev je radovedno pokukalo čez bok. Na premcu galeje je sedel krotilec morskih psov, ki je enakomerno udarjal po bobnu.

Čez nekaj časa se je potapljač dvignil iz vode, se sopihajoč oprijel lestve, v desni roki pa je držal biser. Črnci so mu ga vzeli in ga potisnili nazaj v vodo. Sužnji so zaspali naslonjeni na svoja vesla.

Suženj se je spet in spet dvigal iz vode in vsakič je s sabo prinesel sijoč biser. Poveljnik galeje jih je stehal in jih spravil v zelen usnjen mošnjiček.

Mladi kralj je hotel spregovoriti, a zdelo se je, kot bi se mu jezik prilepil na ustno nebo, in ni mogel premakniti ustnic. Črnci so klepetali drug z drugim in se začeli prepirati zaradi niza svetlečih biserov. Okrog in okrog ladje sta krožila žerjava.

Nato se je potapljač še zadnjič dvignil iz vode in biser, ki ga je prinesel s sabo, je bil lepši od vseh biserov Hormuza. Bil je okrogel kot polna luna in bolj bel kot zvezda danica. Toda sužnjev obraz je bil nenavadno bled, zgrudil se je na palubo in iz ušes in nosu mu je udarila kri. Rahlo se je zatresel, potem pa obmiroval. Črnci so skomignili z rameni in truplo vrgli čez krov.

Poveljnik galeje se je smejal in segel po biseru. Ko si ga je ogledal, si ga je pritisnil k čelu in se priklonil. »To bo za žezlo mladega kralja,« je razglasil in pomignil črncem, naj dvignejo sidro.

Ko je mladi kralj to zaslišal, je glasno zakričal in se zbudil. Skozi okno je videl dolge sive prste zore, ki so grabili po ugašajočih zvezdah.

Potem je spet zaspal in sanjal, in to so bile njegove sanje.

Zdelo se mu je, da pohajkuje po mračnem gozdu, v katerem so viseli čudni sadeži in rasle čudovite strupene rože. Ko je šel mimo, so vanj sikali gadi in pisane papige so kriče letale z veje na vejo. Ogromne želve so spale na vročem blatu. Krošnje so bile polne opic in pavov.

Hodil je in hodil, dokler ni prispel do obronka gozda. Zagledal je množico mož, ki so garali v strugi usahle reke. Kot mravlje so mrgoleli po skalah. Kopali so globoke jame v tla in se spuščali vanje. Nekateri so z velikimi sekirami razbijali skale; drugi so grebli po pesku.

Ruvali so kaktuse s koreninami vred in tacali po škrlatnih cvetovih. Hiteli so, se klicali in nihče ni stal križem rok.

Iz temne votline sta jih opazovali Smrt in Lakomnost. Smrt je rekla: »Naveličana sem. Daj mi jih tretjino in pusti, da grem.«

Lakomnost pa je odkimala. »Moji sluge so,« je odvrnila.

Smrt jo je vprašala: »Kaj pa imaš v roki?«

»Imam tri zrna žita,« je odgovorila Lakomnost. »Kaj se te to tiče?«

»Daj mi eno,« je zaklicala Smrt, »da ga zasejem v svoj vrt. Samo eno, pa bom odšla.«

»Ničesar ti ne dam,« je odvrnila Lakomnost in skrila dlan v gubo na svoji obleki.

Smrt se je zasmejala, vzela skodelico, jo pomočila v mlakužo in iz nje se je dvignila Mrzlica. Stopila je skozi množico mož in tretjina jih je obležala mrtva. Za njo se je vila mrzla meglica in ob njej so se plazile vodne kače.

Ko je Lakomnost videla, da je tretjina mož mrtvih, se je tolkla po prsih in ječala. Udarjala je po svojih jalovih prsih in glasno kričala.

»Pobila si tretjino mojih slug!« je kriknila. »Poberi se! V tatarskih gorah divja vojna in kralja obeh strani te kličeta. Afganistanci so zaklali črnega vola in korakajo v bitko. S sulicami udarjajo po svojih ščitih in nadeli so si železne čelade. Kaj ti je mar moja dolina, da se mudiš tukaj? Odidi in se ne vračaj več.«

»Ne,« je odgovorila Smrt. »Dokler mi ne boš odstopila zrna žita, ne bom odšla.«

Ampak Lakomnost je sklenila dlan v pest in stisnila zobe. »Ničesar ti ne dam,« je zamrmrala.

Smrt se je zasmejala, dvignila črn kamen in ga vrgla v gozd. Iz gostega rastja divje trobelike je stopila Vročica v plameneči halji. Sprehodila se je skozi množico, in kogar se je dotaknila, je umrl. Ko je hodila, je pod njenimi stopali venela trava.

Lakomnost je drgetala in žalovala. »Kruta si!« je zavpila. »Kruta si! V obzidanih mestih Indije vlada lakota in v vodnjakih Samarkanda je zmanjkalo vode. V obzidanih mestih Egipta vlada lakota in iz puščave so priletele kobilice. Nil ni preplaval svojih bregov in svečeniki so prekleli Izido in Ozirisa. Izgini k tistim, ki te potrebujejo, in pusti moje sluge!«

»Ne,« je odvrnila Smrt. »Dokler mi ne boš odstopila zrna žita, ne bom odšla.«

»Ničesar ti ne dam,« je odgovorila Lakomnost.

Smrt se je spet zasmejala, zažvižgala na prste in po zraku je priletela ženska. Na čelu ji je pisalo Kuga, okrog nje je krožila jata vitkih jastrebov. S krili je prekrila dolino in nihče ni ostal živ.

Lakomnost je vreščeča pobegnila v gozd, Smrt pa je skočila na svojega rdečega konja in oddirjala. Galopirala je hitreje od vetra.

Iz mulja na dnu doline so se priplazili zmaji in strašne luskaste pošasti, po produ so pridirjali šakali in ovohavali zrak.

Mladi kralj je zajokal in vprašal: »Kdo so bili ti možje in kaj so iskali?«

»Rubine za kraljevo krono,« je odgovoril nekdo, ki je stal za njim.

Mladi kralj se je zdrznil, se obrnil in zagledal moža v romarskem oblačilu, ki je v rokah držal srebrno ogledalo.

Mladi kralj je prebledel in vprašal: »Za katerega kralja?«

Romar je odgovoril: »Poglej v ogledalo in ga boš zagledal.«

Mladi kralj se je zazrl v ogledalo, zagledal svoj obraz, glasno zakričal in se zbudil. V sobo je prodirala sončna svetloba in na drevesih v vrtu in parku so prepevali ptiči.

Vstopili so komornik in visoki državni uradniki in se mu priklonili. Paži so mu prinesli zlato oblačilo in predenj položili krono in žezlo.

Mladi kralj je pogledal stvari in bile so res prekrasne. Lepše od vsega, kar je kadarkoli videl. A spomnil se je svojih sanj in rekel dvorjanom: »Odnosite te stvari, ker jih ne bom nosil.«

Dvorjani so se začudili in nekateri so se zasmeljali, ker so mislili, da se šali.

Toda spet je strogo spregovoril in ukazal: »Odnosite te stvari in jih skrijte pred mano! Čeprav je dan mojega kronanja, jih ne bom nosil. Ta oblačila so bila stkana na statvah žalosti z bledimi rokami bolečine. V srcu rubina je kri, v srcu bisera pa smrt.« In povedal jim je o svojih treh sanjah.

Ko so jih dvorjani slišali, so se spogledali in si šepetali: »Gotovo je nor, saj so sanje le sanje in privid samo privid. Niso resnični, da bi jih morali upoštevati. Kaj se nas tiče življenje tistih, ki garajo za nas? Ali naj človek ne je kruha, če ni videl sejalca, in naj ne pije vina, če ni govoril z vinarjem?«

Komornik je nagovoril mladega kralja: »Gospod moj, rotim vas, da odložite vaše črne misli, si nadenete to čudovito oblačilo in si na glavo poveznete krono. Kako bodo ljudje drugače vedeli, da ste kralj, če ne boste nosili kraljevih oblačil?«

Mladi kralj ga je pogledal. »Je res tako?« je vprašal. »Me res ne bodo imeli za kralja, če ne bom nosil kraljeve oprave?«

»Ne bodo vas prepoznali, moj gospod,« je vzkliknil komornik.

»Mislil sem, da obstajajo ljudje, ki so kralji tudi brez kraljevskih oblačil,« je odvrnil. »Čisto mogoče je res, kar praviš. Kljub vsemu ne bom nosil te obleke in ne bom okronan s to krono. Takšen kot sem prišel v palačo, takšen bom tudi odšel.«

Odslovil je vse, za družabnika je obdržal le enega paža, dečka, leto mlajšega od sebe, da bi mu stregel. Ko se je okopal v čisti vodi, je odprl veliko poslikano skrinjo in iz nje vzel grobo usnjeno oblačilo in raskavo ovčjo suknjo, ki ju je nosil, ko je na pobočjih pasel čredo pastirjevih koz. Nadel si ju je in v roko vzel robato pastirsko palico.

Mali paž je od začudenja razprl velike modre oči in mu nasmejan rekel: »Moj gospod, vidim vašo obleko in vaše žezlo, kje pa imate krono?«

Mladi kralj je utrgal vejico šipka, ki je ovijal balkon. Spletel jo je v venec in si ga položil na glavo.

»To bo moja krona,« je odgovoril.

Tako napravljen je iz sobane stopil v veliko dvorano, kjer so ga čakali dvorjani.

Dvorjani so se smejali in nekateri so mu vzklikali: »Moj gospod, ljudje čakajo svojega kralja, vi pa se jim kažete kot berač!« Drugi pa so se zježili: »Osramotil bo našo deželo in ni vreden, da bi bil naš vladar!« Ni jim odgovoril, odšel je mimo njih, se spustil po

stopnišču iz svetlega porfirja, stopil skozi bronasta vrata, sedel na konja in odjezdil proti katedrali. Mali paž je tekel ob njem.

Ljudje so se mu smejali in govorili: »Mimo nas jezdi dvorni norček!« Posmehovali so se mu.

On pa je potegnil za uzdo in odgovarjal: »Ne. Jaz sem kralj.« In povedal jim je o svojih treh sanjah.

Nekdo je stopil iz množice in ga ogovoril z grenkim glasom: »Gospod, ali ne veste, da razkošje bogatašev omogoča življenje ubogih? Vaša ničevost nas hrani in vaše razvade nam dajejo kruh. Garanje za gospodarja je grenko, še bolj grenko pa je, če nimaš gospodarja, za katerega bi garal. Mislite, da nas bodo hranili krokarji? Kakšno rešitev imate za to? Boste rekli kupcu: ‚Kupoval boš po tej ceni!‘ In rekli prodajalcu: ‚Prodajal boš po tej ceni?‘ Mislim, da ne. Zato se vrnite v palačo in si nadenite fino škrlatno opravo. Kaj vam mar za nas in naše tegobe?«

»Kaj niso bogataši in reveži bratje?« je vprašal mladi kralj.

»So,« je odgovoril mož, »in bogatemu bratu je ime Kajn.«

Mlademu kralju so se zasolzile oči in odjahal je ob godrnjanju ljudi. Mali paž se je prestrašil in ga zapustil.

Ko je prišel do velikanskih vrat katedrale, so vojščaki vanj upe-rili helebarde in rekli: »Kaj iščeš tukaj? Nihče razen kralja ne sme vstopiti skozi ta vrata.«

Zardel je od jeze in jim odgovoril: »Jaz sem kralj!« Odrinil je helebarde in vstopil.

Ko ga je stari škof zagledal v pastirski opravi, se je osupel dvignil s prestola, mu stopil naproti in rekel: »Sin moj, je to oprava za kralja? S čim naj te okronam in katero žezlo naj ti dam v roke? To bi moral biti zate dan veselja in ne dan ponižanja.«

»Naj bi radost nosila to, kar je ustvarila bridkost?« je vprašal mladi kralj. In mu povedal o svojih treh sanjah.

Ko jih je škof slišal, je namrščil obrvi in dejal: »Sin moj, star mož sem, v zimi svojih dni, in vem, da se na širnem svetu dogaja mnogo hudega. Divji razbojniki prihajajo z gora, odnašajo otročičke in jih prodajajo Mavrom. Levi prežijo na karavane in napadajo kamele. Divji prašiči rijejo po žitu v dolini in lisice glodajo trte na gričih. Gusarji pustošijo po morskih obalah, zažigajo ribiške čolne in kradejo mreže. V slanih močvirjih živijo gobavci, njihovim hišam, spletenim iz trsja, se noče nihče približati. Berači tavajo po mestih in jedo na cesti kot psi. Lahko poskrbiš, da se to ne bo dogajalo? Boš gobavcu odstopil svojo posteljo in posedel berača za svojo mizo? Bo lev izpolnil tvoje ukaze in te bo divji prašič ubogal? Ali ni On, ki je ustvaril bedo, modrejši od tebe? Zato ne bom pohvalil tvojega dejanja, ampak te prosim, da odjahaš v svojo palačo, se razvedriš in si nadeneš oblačila, primerna za kralja, in okronal te bom z zlato krono in v roko ti bom položil žezlo z biseri. Ne misli več na svoje sanje. Breme tega sveta je pretežko, da bi ga nosil en sam človek, in žalost tega sveta prehuda, da bi jo trpelo eno samo srce.«

»Tako govoriš v tej hiši?« je rekel mladi kralj, odkorakal mimo škofa, se povzpел po stopnicah do oltarja in se ustavil pred Kristusovo podobo.

Stal je pred njo, na njegovi desni in levi sta bili čudoviti zlati posodi, kelih z vinom jantarno rumene barve in steklenička s posvečenim oljem. Pokleknil je pred Kristusovo podobo. Ob tabernaklju, okrašenem z dragulji, so gorele velike sveče, dim kadila se je v modrikastih kolobarjih vil po kupoli. Sklonil je glavo v molitvi in duhovniki v togih talarjih so se odkradli od oltarja.

Nenadoma je zunaj na ulici završalo. Vstopili so plemiči z dvignjenimi meči, plapolajočimi peresi in ščiti iz zloščenega jekla. »Kje je sanjač tistih sanj?« so kričali. »Kje je kralj, oblečen kot berač – mladenič, ki sramoti našo deželo? Ubili ga bomo, ker ni vreden, da bi nam vladal!«

Mladi kralj je spet sklonil glavo in molil. Ko je končal z molitvijo, je vstal, se obrnil in se žalostno zazrl vanje.

In glej! Skozi vitražna okna je nanj posijalo sonce in sončni žarki so okrog njega stkali svilnato obleko, ki je bila lepša od oblačila, izdelanega za njegov užitek. Gola palica je ozelenela in na njej so vzcvetele lilije, ki so bile bolj bele od biserov. Suh šipek je zacvetel s cvetovi, ki so bili bolj rdeči od rubinov. Lilije so bile bolj bele od elegantnih biserov in njihova stebila so bila iz svetlečega srebra. Cvetovi šipka so bili bolj rdeči od rubinov in njegovi listi so bili iz zlata.

Tam je stal v kraljevski opravi, vrata z dragulji okrašenega tabernaklja so se odprla in iz obsijane kristalne monštrance je posijala čudovita skrivnostna svetloba. Tam je stal v kraljevski opravi in prostor je napolnila božja slava. Svetniki v izrezljanih nišah so bili videti kot živi. Pred njimi je stal v prekrasni kraljevski obleki, iz orgel je zadonela glasba, trobentači so zatrobili in zapeli so deški glasovi.

Ljudje so od začudenja padli na kolena, plemiči so pospravili svoje meče in se poklonili. Škof je prebledel in zatresle so se mu roke. »Večji od mene te je okronal,« je kriknil in pokleknil pred njim.

Mladi kralj se je spustil z visokega oltarja in se skozi množico odpravil domov. Toda nihče se ni drznil zazreti v njegov obraz, saj je bil tako angelski.